

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA DE ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garzonă pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fa și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X V .

GAZETA iese în lumina d. i.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 or., pe șase luni
12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața Mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 or., pe șase
luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 or., pe 6 luni 12 or., pe trei
luni 6 or. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 41.

Brașov, Joi 21 Februarie (6 Martie).

1902.

Ce vrea Szell cu legea din 1868?

Cu tot dreptul putea să fie orî și cine curios de-a vedea ce va dice Szell la toate cele ce s'au vorbit în decursul dezbaterii budgetare despre legea și despre cestiunea naționalităților.

Cu câte-va zile înainte de discursul budgetar al lui Szell diceam, că va fi important a se ști cum gîndesce și cum se pronunță ministru-președinte actual unguresc cu privire la legea naționalităților, căci de trei ani, de când se află la cârmă, a evitat în tot-deuna a spune clar și limpede ce crede el despre acea lege dela 1868 și despre executarea ei.

Ei bine, am vădut ce-a spus și ce a declarat în amintitul său discurs dela 27 Febr. n. Totă lumea a fost surprinsă, nu pentru-că ar fi așteptat ca Szell să facă pe protectorul naționalităților, ci pentru-că s'a arătat, față cu cauza lor, parte mai indiferent, parte mai ostil chiar decât antecesorii săi de tristă aducere aminte.

Mai mult au fost surprinși aceia, cari au trăit până acuma în iluziunea, că Szell este un credincios adept al principiilor politice deakiste, prin faptul, că dînsul a mers până a declara, că nu recunoștea în Ungaria o cestiune a naționalităților în sens european.

Spunînd această absurditate ministru-președinte a însoțit-o cu afirmarea, că va fi de lipsă a-se estinde și a se înmulți instituțiunile de stat, cari trebuie să aibă toate caracter național maghiar; că nu e și nu pôte fi permis a-se trage la îndoială supremația maghiară ș. a. în fine a vorbit de „assimilare“ ca de dorința sa cea mai ferbinte. N'a dîs însă nici un cuvînt despre aceea, cum crede că ar trebui să fie executată legea naționalităților, și precum bine observă diarul sășesc din Sibiu, s'a

ferit de a asigura măcar, că voesce ca legea naționalităților să fie respectată. „De-ar fi declarat măcar atât, am fi avut totuși ceva negru pe alb“, esclama organul sășesc, gîndindu-se că executarea acelei legi este alfa și omega postulatelor naționaliste din programul sășesc dela 1890.

Unul din cunoscuții oportuniști sîrbi, fostul șef de secțiune, baron Ioan Zivković, care ar voi cu tot-adinsul să împace capra cu varza, ideia de stat maghiar cu desvoltarea națională și culturală a naționalităților, acest om al împăciuirii accentuează și el acum în „Bud. Tagbl.“, în care scrie câte odată în cestiunea naționalităților, că Coloman Szell a mers prea departe cînd a declarat, că nu cunoștea o astfel de cestiune în Ungaria, căci, dice el, art. de lege XLIV din 1868 cunoștea naționalitățile nemaghiare nu numai ca „cetățeni ungari individuali de limbă nemaghiară“, ci de sine înțeles și ca „individualități naționale“... altfel această lege nici n'ar avé sens. Mai departe Zivković susține, că „asimilarea“, ce o doresce Szell, îndată ce trece marginea trasă prin „puterea de atracțiune a statului“ — și aceasta, adaugem noi, regulat se și întîmplă — devine maghiarisare forțată și nu pôte fi admisă.

Și pe cînd un Sîrb oportunat vorbesce astfel într'o fîiă ungurescă, ce cetim în fîiă română dela Arad, care propagă de un timp încôce cu zel tot mai mare „politica de acomodare“?

După ce această fîiă laudă „prudența aprôpe surprîndetore“ a lui Szell, care „a știut să ocolască cestiunea naționalităților“, și după ce umblă să esplice ca o urmare firescă ceea ce a spus el despre supremația elementului maghiar, ajunge la concludsiunea, că „celor cari doresc resolvarea cât mai repede a cestiunei

naționalităților pôte să le convină vorbirea lui Szell“.

Să lăsăm însă la o parte pe acești absurdî admiratori ai prudentei primului-ministru și să constatăm, că întrîga pressă dinăuntru și din afară, care are înțelegere și simpatia pentru cauza libertății popórelor, critică aspru discursul lui Szell și condamnă trufia, cu care încercă să nege esistența cestiunei naționalităților în Ungaria.

Demisiunea ministrului Hegedüs. Foile unguresci confirmă scirea, că ministru de comerț Alex. Hegedüs, și-a dat demisia în scris. Ministru-președinte Szell, spun aceleași foi, a primit demisia „cu adînci regrete“. Una din aceste foi, spune, că drept recunoștință a meritelor și activității. Majestatea Sa va conferi lui Hegedüs titlu de baron. — Urmașul lui Hegedüs va fi Horanszky Ferdinand, care de mult oftéază după portofoliu.

Cheltuelilor comune. „N. Fr. Presse“ este informat, că pe la finea lui Martie se va ține un consiliu de miniștri comun, care se va ocupa cu stăbilirea preliminarului budgetului comun pentru anul 1903.

Sașii și dieta.

Diarul estrem șovinist „Egytelértés“ vine c'o scire sensațională cu privire la „acțiunea Sașilor“, pe care o nascocesce cu atîta virtuositate, încât pare că nici el n'o crede. Ca curiositate o reproducem aici:

„După-cum ni-se comunică de corespondentul nostru sibiian, deputații sași se vor întruni pe la finele lui Martie în conferență comună în Sibiu. Cu ocaziunea această deputații sași se vor ocupa cu două lucruri, anume: pe ce punct de vedere se pună Sașii în parlamentul maghiar de aici înainte și ce fel de aliați să caute pentru validitatea principiilor și intențiunilor lor. Sașii se ocupă serios cu gîndul de a încheia un compromis politic cu cele-

alte naționalități din patrie și să între și ei în alianța naționalităților. Sub efectul evenimentelor întemplate zilele din urmă în parlament, în cercurile Sașilor verđi din Brașov se discută viu lucrurile acestea și fac propagandă pentru alianța cu „Valahii“. Sașii cred, că ast-fel vor puté esercita presiune asupra deputaților maghiari și pot să sperie parlamentul maghiar“.

Nu pôte fi nimic mai natural, decât ca deputații și cei-lalți conducători sași să simtă trebuința de a-se sfătui asupra situațiunei, ce li-s'a creat ađi prin ne mai pomenitele atacuri și terorizări din dietă. N'ar fi însă nici-decum la loc a lega de consfăturile lor ast-fel de planuri, mai ales după-ce numai înainte cu câte-va zile ambele organe sășesci (din Sibiu și Brașov) au declarat categoric, că Sașii nu se pot alia cu cele-lalte naționalități, pe cîntă vreme n'au alt punct de atingere cu ele, decât numai pretensiunea de a-se respecta legea naționalităților.

Tot așa de grăbită este și dorința, ce se exprimă într'un comunicat publicat în „Deutsches Volksblatt“ din Viena, în care se dice tot cu privire la atitudinea deputaților sași, că ar fi avut înainte cu câte-va zile o întrunire în care s'ar fi lansat întrebarea, decă în împrejurările de ađi n'ar fi cel mai potrivit răspuns al deputaților sași la impertinențele șovinismului, ca să iese cu toții din dietă.

E fôrte posibil, ca să se fi ridicat din partea cuiva această întrebare, care se cuprinde deja în esclamarea, ce a făcut-o deputatul Lutz Korodi cînd nu mai puté să continue în urma povoiului de întreruperi amenințătore și batjocoritore: „decă aici nu ne lăsați să vorbim, vom merge acasă și vom scrie“.

Nimic mai natural dér, decât ca în întrunirea intimă să fi dîs însuși Korodi: n'ar fi mai bine să ne ducem cu toții acasă?

Dér să scie, că Sașii cu temperamentul lor mai mult flegmatic nu iau decisiuni grăbite, ei tot-deuna își lasă timp pentru a nu pierde ocaziunea de a face eventual ceea-ce se exprimă în cuvintele:

FOULETONUL „GAZ. TRANS.“

Impresii și amintiri.

VIII.

Étă în acest singur comitat o populație românescă, decât care populația sășescă din întrîga Transilvanie numai cu câte-va mii e mai mare.

Și totuși ce deosebire!

Cu tot numărul covîrșitor al Românilor, importanța lor în afacerile publice puțin cade în cumpănă.

Intre 215 viriliști ai comitatului găsim numai 12 Români, ér între 217 membri aleși și din oficiu ai congregațiunei, numai 38 Români!

Nici o funcțiune mai de semnă administrativă nu este incredințată vre-unui Român și în registrul de funcționari dai pe ici pe colo, așa ca din greșală, câte peste un nume românesc, al cărui purtător ocupă funcția subalternă de scriitor sau copist. Ér funcționarii unguri orî nu știu de loc românesce, orî decă știu, apoi știu fôrte stricat.

Pe teritoriul comitatului sunt 214 școle primare confesionale gr. cat. și 52 gr. or. la olaltă 266 de școle românesci, față cu 23 școle primare de stat, 2 comunale, 10 rom. catolice, 30 helvetice, 6 augustane și 1 iudovescă. Și cu toate acestea numărul analfabeților Români se ridică la suma colosală de 150,000!

Apoi dintre aceia, cari știu carte, ore cîți se cultivă mai departe, cetînd produse literare românesci? Căți sunt cari se țină abonată o gazetă românescă? Am vădut din contră, că preoții au bibliotecă întregă de cărți străine și aprôpe fie-care este abonat pe liturghii la o fîie cotidiană ungurescă. Cum să fie atunci orientați Români din aceste părți în cele politice naționale, cînd vederile lor sunt influințate de principii străine aspirațiunilor noastre?

„Vai de națiunea, care nu umblă pe picioréle sale, séu nu vede, decât cu ochii altei națiuni: nici-odată nu va pîtrunde rađa de cultură la creerii acestei națiuni, ci va rămâne pururea întunecată ca orbul și șerbă națiunilor răpitore.“*)

*) Discursul lui Barnat „Dreptul public al Românilor“ Iași 1867 pag. 375 anexe.

Nu mă mir de loc așa-dér de disprețul suveran, de care este împărtășit elementul românesc din aceste părți de cîtră cei dela putere.

Așa cetim într'o carte comemorativă edată de însuși fișpanul acestui comitat cu ocaziunea jubileului milenar, într'un capitol scris de Dr. Réthy László următorele: „Valahimea în acest comitat, ca și în alte părți, nici-odată n'a fost capabilă a-se ridica din straturile cele mai inferioare ale poporului.“**)

Deși ar trebui să ne întristăm de stadiul cultural înapoiat al poporului, în împrejurările actuale, cînd mulți din aceia, cari totuși „s'au ridicat din straturile cele mai inferioare“ prin carte și învățătură—vedem, că ajung transfulgi și renegați, par' că ne vine să dicem, că bine le-ar fi fost să nu se fi ridicat nici-odată din acele straturi.

Căci acei analfabeți opincari, din straturile acele desconsiderate, au fost elementele, unde și-au găsit refugiu limba și legea noastră, pe cînd cărturarii... le duceau la vîndare.

**) „Szolnok-Doboka vármegyei Emlék“ 1896.

Étă, că trenul se opresce la Cășeu, prima stație dela Deși.

Pe teritoriul acestei comune s'au găsit urmele castrului roman „Optatiana“ și se scot prin săpături mereu petri cu inscripțiuni. Tot aici sunt și două movile, însemnate cu cruci de piatră, sub cari se dice, că ar fi înmormențati cei căduți în ultima invasiune a Tătarilor la 1717.

La vară vor fi doi ani, de când s'a săvîrșit sfințirea bisericeii din această comună, o biserică mare și frumoasă, dovadă splendidă de spiritul de jertfă al credincioșilor și de înțelepciunea și energia preotului lor.

Am asistat și eu.

Fiînd lume multă, eram cam strîmtoară, ceea-ce vădînd „diacul“ mi-a oferit loc în altar. Alătura de mine, tot în altar, era un tînăr elegant, avînd cilindrul în mână. Mi-s'a spus, că este un tînăr de origine Român, care însă a trecut la legea calvinescă, actualmente învățator de stat.

O senzație de spaimă și de milă și de rușine m'a cuprins. Atât este de ne-

„mutare consilium in melius“. Vor vorbi ei și mai alt-fel și se vor decide și mai curând, d'ér n'a sosit încă timpul...

Din străinătate.

Crisă ministerială în Franța.

După o depeșă din Paris, în cercurile politice antiministeriale se colportază șvoul, că e iminentă o crasă ministerială din cauza stării îngrijitoare a lui *Waldeck-Rousseau*. — Diarele republicane asigură însă, că viața președintelui de consiliu fiind în afară de orî-ce primejdie, nu pôte fi vorba de o retragere a cabinetului.

Alegerile din Bulgaria. Resultatul cunoscut până acum al primului scrutinu la alegerile generale de alaltă-eri pentru Sobrania bulgară este: 70 guvernamentali, 20 partizanii ai lui *Gheșoff* (oposiție), 20 democrați (oposiție) și 6 Stambuloviști (oposiție). Au fost aleși toți șefii oposiției.

Revoltă în China. Din Peking se anunță, că în districtul Nanking a izbucnit o răscoală cu caracter primejdios. Intre cei răsculați sunt peste o miie de soldați. Împăratul chinez a dat ordin autorităților să apere pe misionari și pe ceilalți străini. Ambasadorul american a comunicat prințului Cing speranțele lui, că China va sci se sugruma răscoală și se apere pe străini în contra furiei răsculaților.

Pedepșirea lui Fuad-pașa. Intr'o corespondență venită din Constantinopol, se povestesc, că s'a aplicat generalului *Fuad-pașa* o pedepșă extra-ordinară. *Fuad-pașa* în urma acțiunii, ce a esercitat în războiul ruso-turc și pentru care a căpătat renumele de eroul dela Ellena, intrase în buna favoare a Sultanului, și apoi cât a staționat la Constantinopol a esercitat mari comandamente și a avut în fine mari succese prin atitudinea sa în masacrele din Armenia. La Scutari însă, în calitatea sa de comandant, a esercitat o protecțiune asupra victimelor de atunci și notabilii orașelor fură uimiți de notificarea Pașei prin care, spre a pune la adăpost siguranța populațiunii armenesci, usa de legea marțială. Numai grație acestui procedeu a înlăturat a curge sânge și la *Yldiz-Kiosk*, deci, a fost un act de incomparabilă umanitate... prin urmare un pas de civilizațiune. Tote aceste fapte, cari îi atrăgeau mari considerațiuni și o mare trecere în jurul tronului, păreau a fi o politică a sa personală, dădu de gândit unor adversari ai săi, cari ascunși în umbră se decise a disputa favoarea și a i-o întuneca înaintea Sultanului. Ast-fel se pôte crede, că pierderea favoarei, ce ađi a manifestat Sultanul, se datoresce următorului fapt:

La ceremonia ce avu loc cu ocazia plecării misiunii la Meca și Medina, *Fuad-pașa* purta eșarpa verde. Imediat după

acesta, făcù o vizită lui *Mahmud-pașa* cumnatul Sultanului: ceea-ce făcù să se stabiliscă bănuiala de spion. Ca consecința celor precedente, *Fuad-pașa* pe când eșia dela o audiență particulară, nu și-a mai găsit trăsura, care primise ordin a-l aștepta. Mirat, intrăbă, și ca din întâmplare un ministru, care părase palatul, i-a oferit loc în cupeul său. Atunci imediat un pluton de cavalerie a încunjurat cupeul și a fost condus până la port, unde a fost imbarcat imediat pe un yacht-imperial, care-l conduse în Syria.

Acastă scire a produs o mare emoțiune în lumea islamului și a disperat foarte mult pe înalții demnitari, făcându-i prin acesta a începe să se îndoescă de siguranța lor personală.

Pretendentul tronului albanes.

Comitetul central albanes din Roma a adresat un apel cătră toți Albanesii, convocându-i să se pronunțe până la 6 Aprilie, decă vréu să recunoscă de pretendent al tronului albanes pe *don Juan d'Aladro y Perez de Velasco Castriota*, fostul agent diplomatic al Spaniei și care trăiesce actualmente în Spania și e strănepot al marelui principe alban *Skender bey*.

Crisa ministerială italiană. Monitorul oficial italian publică un comunicat spunend, că Regele n'a primit dimisia cabinetului și că cabinetul se va presenta din nou în parlamentul convocat pe ziua de 10 Martie n.

Demonstrațiile din Paris.

În urma demonstrațiilor întemplate în ziua de 3 Februarie la bursa muncii din Paris, poliția a arestat pe anarchistul *Libertad*, care se dice, că ar fi fost principalul autor al demonstrațiilor. El va fi dat în judecată, pentru-că a îndemnat la ucidere. Dintre cei arestați cu ocaziunea demonstrațiilor, 19 inși vor fi dați în judecată. Prefectul poliției va propune expulsarea tuturor străinilor, cari au luat parte la demonstrațiuni.

SCIRILE DILEI.

— 20 Februarie. v.

Ministrul de interne român și industriașii. D-l P. S. Aurelian a dat o circulară cătră tote primăriile țerii, prin care acestea sunt invitate a da tote lucrările numai industriașilor români și a influința în acest sens și asupra particularilor. — Este sciut, că meseriașii români au de-a suferi foarte mult din cauza concurenței Jidovilor, cari găsesc întotdeauna mijlocele potrivite pentru a obține tote lucrările publice dela primării, în timp ce meseriașii români sunt condamnați a muri de fôme în țera lor. Circulara d-lui Aurelian, decă se va esecuta, va fi de mare folos industriașilor români în aceste timpuri de crasă.

Societatea „Crucea Rosie“ și-a ținut adunarea ordinară — după cum am anunțat — la 1 Martie n. în sala de ședințe a comitatului. A presidat d-l fișpan conte *Stefan Lazar*. După deschidere secretarul societății *Dr. Otto Hnidy* a cetit raportul pe anul de gestiune 1901. Din raport reiese, că societatea are ađi 232 membri ordinari și 41 estraordinari. Averele societății a fost de 7704 cor. 2 b. și „fondul *Elisabeta*“ 3401 cor. 84 bani. Relativ la acest fond s'a făcut propunerea ca să fie destinat pentru înființarea unui sanatoriu. S'a decis, ca comitetul să se ocupe temeinic cu gestiunea acésta. Au fost aleși: *Andr. Sanek* secretar și *I. Stoof* cassar. Nefind propunerii, adunarea s'a închis.

Instalarea noului metropolit al Moldovei se va face Dumineca viitoare. Din partea ministeriului instrucțiunii publice vor asista d-nii *Adamescu*, secretar general, și *Iulian* sub-director în minister.

Învierea papei. În ziua de 3 Martie s'au împlinit 24 de ani dela încoronarea actualului papă *Leo XIII*. În acéstă zi s'a celebrat în biserica sf. Petru din Roma o liturghie solemnă. Erau de față 30 cardinali, numeroși arhiepiscopi și episcopi, patricianii din Roma și un public imens. În interiorul bisericii serviciul de onore îl făceau soldații papali. La ôrele 10¹/₂ papa a fost adus în biserică pe „sedia gestatoria“ precedat de ómenii curții și încunjurat de garda elvețiană. După liturghie s'a cântat „Te Deum“ și papa a dat binecuvântarea. La ôrele 12¹/₂ papa s'a întors în Vatican, între aclamațiunile poporului. La acéstă serbare au asistat în logea de curte: principele și principesa de *Saxa Weimer*, principesa de *Saxa-Coburg-Gotha*, principele *Liechtenstein* și contesa *Trani*. Afară de biserică au menținut ordinea carabinieri. Nu s'a întemplat nici un incident. — În tote instituttele catolice s'au ținut serbări în acea zi atât în Europa, cât și în alte continente. În Constantinopol a celebrat liturghia patriarhul armean *Emanulian*, asistat de mai mulți episcopi. La acéstă liturghie erau de față ambasadorii tuturor puterilor. În Viena a avut loc o recepțiune la nunciul papal, la care a luat parte reprezentantul *Maj. Sale*, mai mulți archiduci și archiducese. (*Ferdinand*, *Otto*, *Rainer*), precum și miniștri, în frunte cu *Goluchowski* și *Körber*.

Prelegere economică. Cetim în „*Drapelul*“: Duminecă d. m. a avut loc a VI-a prelegere economică. Prelegerea a fost de tot interesantă. D-l *Titu Hatieg* a prezentat deja un proiect concret, pentru organizarea măestrilor noștri după branșe, comentându-l în tote detaliurile sale. Conform acestui proiect asociația se fondéză pe un timp determinat, producția anuală se socotesce și se contingentéză pe fie-

care măestru pentru a împiedeca supra producția. Măestri cojocari câștigă un credit personal pe séma asociațiunii, spre a căru amortisare se crează un fond astfel, că din produsele valorate 25% curg în favorul acestuia. Măestrii nu mai merg pe la tîrguri, ci asociația se îngrijesc de valorarea produselor cât și procurarea materialului brut. Se institue apoi doué comisii pentru purtarea afacerilor și se angajéză un contabil. Decă un membru ese din sinul asociațiunii înainte de timpul stipulat, perde dreptul la fondul asociațiunii. — Acest proiect a fost viu debătut, și discuția se va continua Dumineca viitoare, avend măestrii înșiși a-și da părerea asupra lui.

Cununii eterne. D-l avocat *Dr. Alexandru Strévoiu* din Sebeșul-săsesc a trimis din incidentul morții iubitei sale mătușe d-na *Carolina I. Lengeru* 20 corône drept cunună eternă la fundațiunea iubitorilor reposităi, pentru ajutorarea școlarilor români sêraci. Brașov, 20 Februarie 1902. — *Bartolomei Baiulescu*, paroch și protopop.

Cercul universitar din Clușiu. Studenții universitari din Clușiu sunt grupați în societatea numită „*Egyetemi kör*“ (Cercul universitar). Membrii societății se împart în doué partide: partidul național, care reprezintă principiile naționale antisemite și partidul de reformă, care este compus din Unguri liberali și din Jidovi. În ziua de 3 Februarie numitul cerc universitar a ținut o ședință foarte furtunosă, la care a asistat ca delegat al senatului universitar, decanul facultății de drept *Dr. Kiss Moritz*. Acesta și-a dat totă silința să susțină pe actualul president, care face parte din partidul de reformă și a admonestat tinerimea, să nu se ia după devișele aduse ca contrabandă dela „gunoiul politic“ dinafară. Tinerimea să fie pacinică, să propage patriotismul, ca și până acuma și cu politica să nu-și bată capul. Tote acestea n'au folosit nimic, șgomotul era așa de mare, încât delegatul a trebuit să suspendeze ședința. Eri, în 4 Martie, cercul universitar s'a întrunit din nou.

Omorul din Belinț. Am amintit la timpul său despre cazul din Belinț, cu fata *Maria Popescu* și cu proprietarul de acolo *Ludovic Rosenberg*. *Rosenberg* a întreținut relații de amor cu fata timp de 3 ani și a sciut să o captiveze pe nenorocita așa de tare, în cât nu se mai poté lăsa de el. Jupânul *Rosenberg* însă după ce și-a satisfăcut „nobilele“ pasiuni cu fata, n'a mai vrut să scie de ea și s'a însurat. *Maria Popescu*, în desperarea sa, a căutat să redobândescă érași iubirea amantului seu, acesta însă a bătut'o, i-a sfășiat hainele și când fata era să mergă la primărie, ca să-l dea în judecată, cerend despăgubire, jupânul i-a eșit înainte cu pușca

pomenit un asemenea cas de convertire la noi, încât am rămas zăpăcit cu deservire și nu-mi venia să cred.

Când am eșit din biserică éta o femeie îmbrăcată țărănesce se desface din mulțime și se apropie de el, sărutându-l. Era mamă-sa, ori soru-sa!

Ce prăpastie adencă morală între aceste ființe, fiscesce atât de apropiate!

M'am mirat, d'ér n'am condamnat, căci cine scie în ce școle și la ce influințe a fost espus tînêrul Român, ca să ajungă acolo, de a-și părăsi legea și neamul.

O, școla multe pôte face!

„Școlele unguresci vor smulge din piepturile tinerilor națiunii nòstre și iubirea aceea, care o plantase întrînsele mamele române; și cu cât vor învăța mai mulți Români la școle străine, cu atât va pierde națiunea mai mulți fii; lâcomia onorurilor și folosul privat îi va trage cătră străini, ei vor iubi numai limba ungurescă, se vor încânta de frumșetea acesteia și vor admira faptele națiunii unguresci, pentru-că numai acestea le vor cunoșce; totă viața și dorul lor va fi legat singur de națiunea, care îi va amăgi cu frumșetea și bunătățile sale: de națiunea română nu-i va mai lega nimic, rumpen-

du-se odată legătura cea dintăiu și cea din urmă a limbei naționale“.)

Cu cât mai simpatic ni-se presentă ochilor sufletesci un alt tablou, care îmi vine în minte prin asociațiunea de idei și pe care nu mă pot opri a nu-l descrie aci, ca un frumos „pendant“ la convertirea de mai sus.

S'a întemplat tot pe teritoriul acestui comitat înainte cu doi ani.

În atelierul de ferărie, ce se află pe moșia unui baron dintr'un sat românesc de lângă *Someș*, era angajat un tînêr lăcătuș de religiunea calvină. Tînêrul era muncitor și harnic.

În acea comună trăia un țeran fruntaș, care avea o fată frumoasă. Ungurul se amoriséză de fată și o cere în căsătorie. Flăcăul nu era urf și îi plăcea fetei. O pedecă mare însă se opune planului de căsătorie. Poporul român, se scie, că are mare aversiune pentru religiunea calvină și fata i-a declarat, că nu se va mărita după densusul, până nu „se va boteza“.

*) Discursul lui *Bărnuf* ibid. pag. 377.

Ce era de făcut?

Flăcăul nu s'a gândit mult și „s'a botezat“, cum dice poporul, adecă a făcut formalitățile de trecere și a primit taina sf. mir.

Rudele lui, cari veniseră la acest act, umblau desperați și bocindu-se în jurul casei, unde se sêvîrșia ceremonia. Tote de giaba. Fata i-a pus condiția „să se boteze“, și așa a făcut.

Astădi *Calvinul* de mai nainte este credincios al bisericii românesce și trăiesce în armonie deplină cu soția-sa. Și-a cumpărat carte de rugăciuni românesce și caută a se instrui în învățăturile bisericii nòstre.

Éta o fată „analfabetă“, „din straturile cele mai inferioare ale poporului“ păditore și conservatore a legii și neamului.

Aici este țaria nòstră!

* * *

Someșul curge lin și plin de demnitate. Trenul înaintéză cu repeđiciune paralel cu *Someșul*.

În compartiment suntem trei: Un avocat, membru în comitetul național, un director de gimnasiu, amic din copilărie al meu și eu. Cel dintăiu mergea din Deșit la moșia sa, ér noi, fiecare, mergeam să pe trecem sêra de Crăciun în casa părintescă.

Advocatul spunea, că ținuse de curînd un discurs în congregație, în care a relevat nedreptatea împărțirii cercurilor electorale și că a făcut nu de mult un turneu prin câte-va comune din Chioar, cu scop de a îndemna poporul să ia în exploatare o pădure.

La o haltă dincolo de *Glod* avocatul ne părăsesce, la *Restoci* se dă jos din tren și directorul, *Someșul* cotesce de aici în direcție sud-vestică, eu rămân singur cu inima strînsă. Lemniul rămâne la drépta. Încă 3—4 kilometri! Deja se vede dealul golaș din hotarul comunei mele natale. O minută încă și conductorul strigă:

Let ca!

Delaletca.

și cu un glonț țintind la capul fetei, a trimis-o pe cealaltă lume. — Procesul acestui omor s'a judecat la curtea cu jurați din Timișoara în 3 Februarie. Procurorul a pus juraților următoarea întrebare: „Este Ludvig Rosenberg culpabil de a fi omorât pe Maria Popescu în séra de 15 Ianuarie cu o împușcătură intenționată, însă nepremeditată?” Ședința s'a suspendat la 12³/₄ și președintele a fixat continuarea ei pe órele 3 p. m. Despre verdictul juraților și sentința încă n'avem scrisi.

Festivalul societății „Tinerimea română”. La 23 Februarie a. c., societatea științifică literară, „Tinerimea Română” va avea un mare festival în saloanele sale din calea Victoriei (Duminecă), al cărui program este: 1) Conferența d-lui Nicolae S. Dumitrescu președintele societății, despre „V. A. Urechia ca naționalist”. 2) Inaugurarea și așezarea bustului lui V. A. Urechia, în sala de ședințe. 3) Concert, la care vor cânta: d-ra Aurelia Cionca și d-nii C. Grigoriu, V. Alexiu, I. Dănescu și Brezeanu, și 4) Dans. Acest festival va fi unul dintre cele mai distinse ale societății „Tinerimea Română”, pentru-că intrarea va fi admisă numai persoanelor cu invitațiuni speciale din partea președintelui societății.

Populația universității din Clușiu în semestrul II este de 1423 de studenți. Aceștia se împart, precum urmază: La facultatea juridică 901 studenți ordinari, 40 extraordinari, la facultatea de medicină 106 ordinari, la filosofie 225 ordinari, 3 extraordinari, la matematică 94 ordinari, 3 extraordinari, farmaciști anul I 24 extraordinari, anul II 21 extraordinari.

Navigațiunea pe Dunăre. Societatea anonimă ungară de navigațiune fluvială și maritimă face cunoscut, că vaporele de pasageri cu mare viteză și-au început cursele pe Dunăre, și anume: Primul vapor de pasageri a plecat dela T.-Severin în jos la 17 Februarie, 2 Martie, ora 6 și 30 séra. éra dela Galați în sus la 18 Februarie, 3 Martie ora 5 p. m. Se fac 3 curse pe săptămână.

Se caută un fișpan. Diarul „D. T. f. U.” publică următorul anunț hazliu: Un comitat orfan, al cărui fișpan fu mazilit, caută pe această cale, care nu mai este neobișnuită, candidați potriviți. Cualiificațiune nu se cere. Este de dorit o piele grosă, lipsă de susceptibilitate, urechi deschise pentru denunțările proprietarilor, cunoșterea tacticei electorale, mobilă pentru 10 odăi, un nume unguresc, sunt preferați conții séu baronii. Cunoștințele indispensabile sunt: A vorbi nu e nevoie să știe. De scris, să-și știe scrie numele. Cunoștințe aritmetice sunt de prisos, căci administrația funcționează mult mai bine decât fișpanul nu știe socoti. Ofertele sunt a-se adresa la ministerul de interne sub cifra: „Fișpan”.

Scufundarea unui vapor. „Le Temps” află din Saigon, că un vapor chinez, care mergea dela Nenn-Diub la Hanoi, s'a înecat aproape de Hungyen. Sunt 200 de victime.

Inundații în America. Din New-York se anunță, că în Pensylvania, New-Yersey, New-York și Connecticut sunt mari inundații în urma ploilor, ce au căzut zilele trecute. Orașele Patterson și Elmira au suferit pagube însemnate.

Casina română din Clușiu.

Dăm loc următorului raport, ce-l primim de la d-l secretar al societății de lectură române din Clușiu, D-r Ioan Vajda-Voevodu:

Clușiu, Febr. n. 1902.

Onorată Redacțiune! Casina română din Clușiu întemeiată deja în 1860 cu numele „Societatea de lectură română din Clușiu” ajunsese în decursul anilor din urmă într-o stare de tot deplorabilă. Astfel în anul 1900 singura fõe abonată a acestei casine era „Ellenzék” din Clușiu, ér „Gazeta Transilvaniei” se premia gratuit. Aceste

două foi erau singurele jurnale, ce se aflau în casina română. Localul, întunecos și prea depărtat de centru, al „Economicului”, încă nu prezenta nimic atrăgător pentru public cu atât mai puțin, cât și mobilierul casinei era într-o stare de tot deplorabilă.

Acastă stare a lucrurilor era espreșiunea vizibilă a referințelor de tot triste materiale economice ale „Casinei”, care se lupta cu un deficit cronic și cu o lipsă neîntreruptă de parale, astfel încât la finele anului 1900 însuși comitetul anterior al casinei lansa ideea, ca să se decidă în adunarea generală sistarea deplină a Societății.

Dér s'a întemplat altcum. Luând comitetul pe anul 1901 conducerea s'a inaugurat'o érá nouă, care ne îndreptătesce să privim ér cu speranță în viitor.

Înainte de tóte comitetul recunoscând că rădęcina rēului zace cu deosebire în starea deplorabilă finanțiară a instituțiunii și în localul necorespunđător, care pe mulți îi înstrăinează dela cercetarea casinei, s'a nisuit a înlătura în prima linie rēul finanțiar, făcēnd apel la bunavoința publicului. Acest apel a și avut rezultat fórte înbucurător. Mulțămită deosebită dătoresce casina patronilor societății: Ilustrității Sale D-lui Dr. Alexandru Mocsonyi, care a dăruit 300 cor., d-nilor episcopi Escelenței Sale Mihail Pavel și Ilustrității Sale Nicolae Popea, cari împreună cu Ilustritatea Sa D-l Iosif Gáll, membru al casei Magnaților, au dat câte 100 cor., ér Ilustrissimul d-n archimandrit și vicar Dr. Ilarion Pușcariu pe lângă 30 cor. bani gata a mai dăruit tóte opurile D-Sale gratuit pentru biblioteca „Casinei.”

Afară de aceste daruri maritimóse au mai dat dintre d-nii din Clușiu: d-nii avocați Iuliu Coroianu și Vasile Almășanu câte 50 cor., D-nii D-r A. și I. Vajda câte 30 cor., d-nii Vasile Hosszu jude la tabl. reg. și Gavril Karșai câte 20 cor., ér d-l D-r Ștefan Morariu adv. 15 cor., Afară de aceste sume au intrat sume mai mici din alte părți și în fine — the last not the least — brava tinerime universitară din Clușiu aranjând diverse petreceri, din venitul curat al acestora a dăruit casinei 300 cor.

În urma ajutórelor acestora, a activității energice a comitetului sprijinit prin desinteresatul concurs al membrilor ordinari și ajutători, s'a putut ajunge frumosul rezultat, cu care s'a sfârșit anul economic 1901.

Astăzi casina e deja de mai bine de un an mutată într'un local elegant și coresponđător pretensiunilor, ce cu drept cuvânt se pot face față cu o atare instituțiune românescă în cel mai mare oraș al Ardealului.

Afară de aceea mobilierul s'a acuirat aproape întreg nou și e încercordantă cu înfățișarea noului local. De relevat e cu deosebire că s'au cumpărat două mese noue de biliard, ce pot să satisfacă și pe cei mai pasionați amatori ai acestui joc. Jurnalele politice românesce din patrie și mai multe jurnale și reviste din România, precum și un număr însemnat de jurnale și reviste străine stau la dispoziția publicului cetitor în sala de lectură. Cu totul sunt acum 33 de jurnale quotidiene și reviste abonate pentru Casină.

Nivoul social-intelectual al Casinei s'a înălțat prin ținerea mai multor disertațiuni în localul casinei, dintre cari trebuie să relevăm cu mulțămită activitatea d-lui profesor Ioan Pop Florantin, ale cărui conferințe estetice întrunesc tot-deuna numeroși ascultători și o cunună frumoasă de dame ascultând cu plăcere interesante discursuri românesce.

(Va urma).

Din Năsăud.

(Fine.)

Cu această ocaziune corpul didactic, își ține de sânta datorință a esprima și pre această cale cea mai profundă mulțămită marinimóșilor contribuitori, cari avēnd în vedere nobilul scop, n'au pregetat a-și oferí binevoitorul lor obol.

În deosébi însă aduce profunda sa mulțămítă Mult Onoratei Dóme Angela Pletos, care ca în fiecare an, astfel și cu ocaziunea acestei petreceri, a contribuit ca nimeni altul, la succesul atât de strălucit al acestei petreceri prin faptul că a tradus, localizat și prezentat piesa teatrală, mai sus citată, de o parte, ér de altă parte a contribuit cu materialul necesar la ajustarea toaletelor trebuitoré, pentru această reprezentațiune teatrală, care a avut efectul dorit și a făcut asupra publicului o impresiune din cele mai plăcute.

Mulțămítă și recunoștință se aduce la acest loc Stimatei Domnișóre Letiția Murășan, cere a intrupat ideea aranjării unei tombole cu această ocaziune, apoi Stimatei D-șóre: Otília Filipan, Emilia Mischinger, Lucreția Moșil, Cornelia Petri și Iuliana Murășan, cari identificându-se cu această idee, au dat tot sprijinul la aranjarea acestei tombole, colectarea de obiecte, precum și la valorisarea biletelor de tombolă în séra petrecerei; care împrejurare a contribuit mult, ca succesul material al petrecerei nóstre să fie preste așteptare favoritor.

Étă și numele acelor Stimate Dóme, D-șóre și Domni, cari cu o deosebită bunăvoință au donat pentru această tombolă diferite obiecte de valóre, cari s'au sortat în séra petrecerei și anume: Charlotte Ștefanuțiu, Sultana Haliță, Cornelia Lupu Pop, Letiția Murășan, Iuliana Murășan, Sabina, Maria și Anastasia Pavelea, Maria Simon, Maria Grivasă, Clotilda Mălaiu, Eugenia Mălaiu, Magdalena Simon, Elena Tofan, Elisabeta Tofan, Emilia Mischinger, Cornelia Petri, Victoria Filipan, Otília Filipan, Maria Micula, Lucreția Moșil, Dóme Fetti, Ida Volf, Elena Sacaciu, Rosalia Sacaciu, Dora Brescher, Gizella Polak, Anna Müller, Sofia Müller, Helena Daniello, Maria Lupóe, Eugenia Catarig, Octavia Beșu, Ida Goldschmidt, Aurora Ulrich, Angela Pletos, Leontina Scridon, Paraschiva Vintilă, Barbara Larionessi, Luisa Iablonsky, Berta Rusu, Elisabeta Verzariu, Ida Lupu, Ștefan Scridon, Ioan Tomuță și Macedon Linul.

Înainte de a încheia această dare de sémă, subscrierul corp didactic, plăcut surprins pentru deosebita atențiune și considerațiune ce i-s'a dat și cu ocaziunea aranjării acestei petreceri, în scopul nobil indicat mai sus, — speră cu nemărginită încredere și în viitor la binevoitorul sprijin al publicului din Năsăud și jur, avēnd în cele din urmă cu toții aceeași țintă: înaintarea și înflorirea scumpei nóstre șóle.

Năsăud, 8 Februar 1902.

Corpul didactic al șólei fundat. elem. de băeți și fete, — ca comitet aranjator.

Résboiul din Africa-de-Sud.

Lord *Kitchener* telegrafază următoarele din Pretoria:

Colonelul *Anderson*, care conducea colóna diviziei lui *Donops*, a sosit cu 9 ofițeri și 245 ómení în *Kevunen*. După informațiunii private în 25 Februarie dimineața colóna fu atacată la *Klerksdorp*. Tunurile-pompon din fruntea colónei și infanteria au respins pe inamic. După o violentă ciocnire, colóna și-a continuat mersul, însă inimicul o atacă din nou și apropiându-se cam la o 100 yarde a strîmtoară așu de tare, încât vitele de tras o luară la fugă. Infanteriei însă i-a succes a respinge pe inamic. După această colóna plecă éráși încet mai departe, când ariergarda ei se pomeni de-odată, că e viu atacată. Tot atunci inimicul năvăli cu mare forță și se viri între ariergardă și aripa stângă a colónei, catării fugiră în tóte părțile și o mare încurcătura se produse în infanterie. Inimicul profitând de acesta a dat un atac general. Trupele englese s'au luptat timp de 2 óre. O trupă călărăță de 200 ómení, care a sosit din *Klerksdorp*, a reținut puterea covârșitoare a inimicului, compusă din 1200—1700 ómení.

Kitchener retace rezultatul definitiv al luptei, care, după o telegramă de mai înainte, a fost predarea Englesilor și pierderea tunurilor și carélor cu provisii.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 4 Martie. Fóia oficială va publica în numărul proc-sim demisiunea ministrului de comerțiú *Hegedús* și numirea lui *Ferdinand Horanszky* în locul lui. — Dieta desbate budgetul ministeriului de interne. — Ministru-presedinte a cerut prelungirea ședințelor cu câte-o órá.

Sofia, 4 Martie. Au fost aleși până acum 97 guvernamentali, 33 stoiloviști, 8 stambuloviști, 10 agrariani, 9 liberali (Radoslaviști) 8 socialisti, 6 independenți și 7 democrați. Toți șefii partidelor politice au fost aleși, afară de Radoslavow, Petrow și Ivanciov.

Diverse.

Despre sărutare. Dr. *Nyrop*, profesor de limbile romanice la universitatea din Haga, a scris o carte voluminósa despre sărutare. El face cunoscut istoricul sărutării și arată, că ea este unul din obiceiurile cele mai vechi. Literatura sărutării e colosală și fantasia poeților n'a fost póte în nimic așa de abondentă, decât în iscodirea asemănărilor privitoare la sărutare. — Sunt popóre, la cari gustul s'a desvoltat așa, încât femeia numai atunci simte dulcēta sărutării, decă fața bărbatului nu e spână. Proverbul olandes dice, că barba trebuie să aibă mirosul tunului. Germanul crede, că fața, care sărută un flăcău inerb, își sărută marama. Étă o anecdótă danesă: Mirii se certară. Mirésa declară, că nu póte fi vorba despre cununie și a pretins dela mire să-i înapoieze tóte scrisorile,

— Iți redau scrisorile, răspune mirele, decă tu imi vei reda mai întâiu sărutările.

Mirésa, ce să facă? i-a implinit pretensiunea, apoi nu și-a mai cerut scrisorile.

Étă și un cas de drept: La 1837 Englesul *Thomas Sowerland* a împrovescit pe d-șóra *Newton*, care — când voi să-i fure o sărutare — i-a mușcat nasul. Judecătorul a achitat pe damă motivând așa: D-șóra *Newton* are tot atâtă drept la buzele proprii, ca și d-l *Sowerland* la nasul séu. Decă d-l *Sowerland* vré să facă cu buzele d-șórei *Newton* ceea-ce ei fi este neplăcut, și d-șóra *Newton* póte face cu nasul d-lui *Sowerland*, ceea-ce dēnsului nu-i place.

Literatură.

„*Supplex Libellus Valachorum*”, memoriul prezentat împératului Leopold II. de către episcopii *Bob* și *Adamovici* în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românescă făcută de profesorul Dr. E. *Diamu*. Sibiu, „Tipografia” societate pe acțiuni. Un exemplar broșat costă 1 corónă (plus 5 bani porto). Se află de vëndare la Tipografia „*A. Muresianu*”.

Cura băilor de burueni depurative „Dinșoreanu” Ptoeci. Cu această cură ușoră de aplicat și de urmat se póte restabili ori-ce, suferind de ori-ce bólă, în ori-ce timp al anului, fără témă de rēcélă. La bólele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralisie totală séu parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănětății. Cei cari se pot acomoda în locuința lor, se pot curării singuri acasă, după o instrucțiune specială bólei cerută de suferind. Consultul prin corespondență fără instrucțiune e gratuit, asemenea e gratuită și instrucțiunea pentru cei ce vor dovedi, că sunt séraci fără mijlóce. La casuri grave, unde mórtea ar amenința viața, și medicina nu mai póte da ajutorul dorit, pentru salvarea celui în pericol mă póte chema orice cine telegrafic. *Dinșoreanu*, physiolog-hi-dropat.

Proprietar: Dr. *Aurel Muresianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următoarele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la şcoala superioară dela Fărăstrău şi la Seminarul Nifon Metropolitan din Bucureşti. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, s.eu Agricultura generală. 34 c. de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 8 cor. de aur.

Vol. II **Fitotehnia**, s.eu cultura specială a plantelor, 38 c. de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiata de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1899. Costă 8 cor. de aur.

Vol. III. **Zootehnia**, s.eu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăncă şi lăptăria, 49 c. de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 cor. de aur.

Vol. IV. **Economia Rurală**, s.eu organizaţiunea şi administrarea moşilor mari şi mici. Costă 8 cor. de aur.

Cartea d. lui prof. Maior se deosebesc esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratează toate chestiunile cele mai mari ca şi pe cele mici privitoare la agricultura română din toate ţerile locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale ştiinţei şi tehnicii agricole moderne. Ea ia serioasă concurenţa cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

„**Castelul din Carpaţi**”, roman din viaţa poporului român din Ardeal, de Jules Verne, tradus de d-l Dr. Victor Onişor cu o prefaţă de Dr. Eliă Dănuş (Tiparul „Tipografia” societate pe acţiuni Sibiu). **Se află de vânzare la Tipografia A. Mureşianu din Braşov.** Exemplar broşat ed. populară 1 cor. 60, broşat ed. de lux 2 cor. 40 (plus 10 b. porto), legat 4 cor. (plus 20 b. porto). O carte foarte interesantă, care n'ar trebui să lipsescă de pe masa nici unui Român.

Scrieri scolare.

Cântul în şcoala populară de Iuliu Pop, învăţător în Năşăud. Teoria, praxă şi cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani şcolastici, ca îndreptar pentru cateheţi, învăţători şi părinţi, prelucrat de **Basilin Raftu**, profesor la seminarul din Blăşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru şcolile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de **Ioan Papiu**. Partea I. Etimologia. Ediţiunea II. Preţul 60 bani.

„**Învătătura creştină**” s.eu **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-cat. Ediţiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua ediţiune a apărut cu îmbunătăţiri şi e tipărită cu ortografia cu semne. Conţine 284 pag., format 8°, e legată solid şi costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

„**Carte de cântece** pentru tinerimea şcolară adunate şi aranjate de Ioan Dariu”. A apărut numai acum şi conţine: hore, marşuri şcolastice şi eroice, elegii, imnuri, cântece religioase şi alte multe soiuri alese din cele mai frumoase şi de cei mai vestiţi poeţi ai noştri. Costă 50 b. (plus 10 b. p.)

Legea de pensii pentru învăţătorii pop. din Ungaria. Preţul 44 bani (+ 5 b. porto.)

Oral general pentru şcoala română cu 6 clase şi cu un singur învăţător de Georgiu Măşar. Preţul 80 b. (+ 10 b. p.)

Îndreptar teoretic şi practic pentru învăţământul intuitiv în folosul elevilor preparanţiali, a învăţătorilor şi a altor omeni de şcoala de V. Gr. **Borgovan** prof. de pedagogie. Ediţiunea III. Preţul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Scriptologia, s.eu modul de a învăţa cetitul scriind. Îndreptari pentru învăţători la tracarea Abecedarului de **Basilin Raftu** prof. preparanţial pens. Preţul cor. 2. (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru şcolile popor. rom. întocmit pe baza noului plan ministerial de învăţ. de Ioan Dariu cu cursul mai multor bărb. şi de şcoala. Partea I. pentru anul I-in şi al II-lea de şcoala. Preţul 32 bani (+ 10 b. p.)

Mama sfântului Augustin de Emil Bouzard, traducere de Salba. Enciclopedia d. lui prof. Dr. E. Dănuş. Tipografia arhidiecezană din Blăşiu. Cartea are 31 c. de tipar (500 pagini) şi este fructul ostenelelor unor laboranţi studenţi în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvântul „Salba” ne reaminteşte societatea literară a aceleiaşi nume a teologilor din seminarul deşi înţat „S-ta Barba” din Viena, carei societăţi în mulţumim publică avea Fabiolei şi a unei părţi din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificatoare în stil îngrijit, uparul curat, hârtia bună. Preţul unui exemplar legat elegant în pânza este 4 cor. de aur (+ 30 b. porto.) Un exemplar broşat 3 cor. de aur (+ 30 b. porto). **Se află de vânzare şi la Tipografia A. Mureşianu, Braşov.**

„**Carnetul Roşu**”, o interesantă *novelă nihilistă*, tradusă din germană de **Moşul**. O broşură de 104 pagini, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşoră şi distractivă. — „**Moşul**” e cunoscut cetitorilor noştri din numărusele sale lucrări publicate în foiaţa d.iarului nostru. Preţul cu posta 60 bani.

Cursul pieţei Braşov.

Din 5 Martie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.94	Vând.	18.98
Argint român.	18.80	„	18.84
Napoleonilor.	19.—	„	19.04
Galbeni	11.34	„	11.40
Ruble R seset	127.—	„	128.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.05
Renta de cor. ung. 4%	97.45
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.20
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.85
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	192.25
Losuri pentru reg. Tisei şi Seghedin	157.75
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.85
Losuri din 1860.	154.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.31
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	715.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	698.50
Napoleonilor	19.09
Mărci imperiale germane	117.22 1/2
London vista	239.95
Paris vista	95.45
Rente de cor. austr. 4%	99.10
Note italiene	93.40

Se caută
O FARMACIE de cumpărat.
Oferte a se trimite la adresa **Erste oesterreich. concess. onirte Pharmac.-Vermittlungs-Bureau des Leopold Kopp WIEN** II/I Gushausstrass 23.

De închiriat
Parterul din casa nr. 12 nouă 333 v. **Târgul boilor** în corn. acomodată de cămină, **să dă închirie dela 1-a Aprilie 1902.** Desluşii dă avocatul Puscariu, la „Albina”.

55 - 1902.

vegrh. szám.

Arverési hirdetésény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a brassói kir. törvényszék 1901. évi 6098/p számú végzése következtében Puskáriu József brassói ügyvéd által képviselt „Albina” takarékpénztár és hitelintézet javára Bartha Andor és társa bardoczi lakos ellen 961 kor. 94 fl. s jár. erejéig 1901. évi augusztus hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 6600 koronára becsült következő ingóságok u. m.: 21 tehén és 8 piros tarka ökör nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírótság 1902. évi V. 38/1 sz. végzése folytán 961 kor. 94 fl. hátralék követelés, ennek 1901. évi szeptember hó 30. napjától járó 6% kamatai erejéig Bardoczon alperesnél leendő eszközzésére 1902. évi április hó 5-ik napjának dé. 10 óráj határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 208. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Keit Oklándon, 1902. évi február hó 21-án.

Pollák Ignacz, kir. bir. vghjtó.

440 1—1.

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei.”
Preţul abonamentului este:
Pentru Austro-Ungaria: Pe trei luni . . . 6 cor. Pe şese luni . . . 12 „ Pe un an . . . . 24 „
Pentru România şi străinătate: Pe trei luni . . . . 10 fr. Pe şese luni . . . . 20 „ Pe un an . . . . . 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:
Pentru Austro-Ungaria: Pe an . . . . . 4 cor. Pe şese luni . . . 2 „ Pe trei luni . . . 1 „
Pentru România şi străinătate: Pe an . . . . . 8 fr. Pe şese luni . . . 4 „ Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.
Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov. Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-8 min. dimi.
- II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7-48 min. séra.

Dela Braşov la Bucureşti:

- I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt. la óra 6-55 min. séra.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc Szereda. la óra 10.46 min. a. m.)
- II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de per. la óra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zărnesčí (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3-15 min p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

- I. Trenul de persoane la óra 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 10-25 min séra.

Dela Bucureşti la Braşov:

- I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la óra 5 — m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7-55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.)

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

- I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 3-20)
- II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zărnesčí la Braşov (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 7-2 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-17 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Braşov:

- I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6-50 min. séra.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 10 fl. se vind la librăria Nic. I. Ciurcu şi la Eremias Nepoţii.